

TELEGRAFUL ROMÂN.

Împare Marțea, Joi și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Conferența interparlamentară dela Haga.

Una dintre cele mai însemnate întruniri ce s'au ținut la începutul lunii lui Septembrie, este conferența interparlamentară pentru arbitragiu și pace, întrunită în 4 Septembrie și zilele următoare la Haga, în Olanda, compusă precum știut este, din senatori și deputați din toate țările, cari au parlamentare.

Magiarii aveau frică de mai înainte de această întrunire, mai cu samă pentru un punct pus la ordinea zilei în conferența anterioară de la Brusela, pentru întrunirea de acum de la Haga și în care era tesa despre situațiunea naționalităților în statele polietnice, temându-se, ca cel cu musca pe căciulă, că aci se va desbata și cestiunea română dela noi și se va condamna politica și atitudinea magiară față de naționalități. Acestei temeri s'a și dat expresiune în foile magiare; între altele „Egyetértés” din 26 August c. se ocupă într'un prim articol cu conferența dela Haga, exprimând temerea, că conferența va tracta „cestia de naționalitate” magiară și că cei 46 de senatori și deputați români, cari vor lua parte la întrunire, vor calomnia pe poporul magiar „cavaleresc”, declarându-l în fața Europei de barbar etc. și dicând, că guvernul e prea slab pentru ca să înțrevie pe cale diplomatică, ca să împedecă această, provacă pe deputații magiari să se prezente la Haga ca să combată aserțiunile neadeverate și să împedecă discușiunea tesei amintite, pe cuvânt, că acesta este o amestecare în afacerile interne ale Ungariei.

Vocea lui „Egyetértés” era p'aci să sune în pustiu, căci ea n'a fost ascultată decât de un singur deputat, de Pázmándy Dénes, care singur dintre magiari s'a prezentat la Haga; s'a făcut însă ceva presiuni diplomatice

la guvernul olandez, fără însă de-a ajunge la un mare rezultat. Dintre români s'au însinuat, că vor lua parte vre-o 10—12, dar numai șese s'au dus, între cari neobositul V. A. Urechia; din țările latine încă au fost puțini deputați.

Cu studiarea tesei amintite și raportare la conferența a fost însărcinat în Brusela dl Gobat, fiu al Elveției. În sedința comitetului delegaților, ținută în 3 Septembrie Rahusen din Olanda, prea dispus pentru Austria, apoi baron von Pirquet din Austria, Dr. Hirsch din Germania etc. cerură să se ia dela ordinea zilei tesa asupra cestiunii de naționalitate. Contra acestor păreri vorbi cu multă elocință și putere de convingere dl Urechia, arătând, că cestiunea se poate desbata și studia în abstract, fără ca prin acesta să fie jignit vre-un stat și ceru, să se asculte raportul dlui Gobat. Pășirea energică a venerabilului nostru senator Urechia a avut succesul, că comitetul de delegați, dela care Pázmándy a absentat, a încuviințat cu majoritate de voturi, ca dl Gobat să-și facă raportul, cu care a fost încredințat.

Astfel dl Gobat își espune verbal studiul seu, despre cestiunea naționalităților în statele polietnice, stabilind drept concludsiune, următoarele două principii:

1. „Drepturile politice fiind emanațiune a indigenatului, nimenea nu poate să fie lipsit de dinsele direct sau indirect într'un stat polietnic, pentru motivul că nu aparține la naționalitatea dominantă. Diversele naționalități, cari compune un stat, au drept la o reprezentățiune echitabilă în toate serviciile publice.

2. „Naționalitățile posedând o valoare etnică, apreciabilă, au dreptul de a fi recunoscute ca atari în statul polietnic în adevăr nu ca element centrifug, ci ca parte dintr'un corp organic.

„Prin urmare guvernul statului trebuie să respecte: Limba lor, religiunea, moravuri

și obiceiurile, cu condițiunea, ca ele să nu fie contrare ordinii publice.”

După acesta cu toate, că dl Urechia a arătat, că în aceste concludsiuni nu este nimic neadmisibil, comitetul de delegați a scos dela ordinea zilei discuțiunea raportului dlui Gobat.

În urma acesteia foile magiare au trimbitat urbi et orbi, că românii au făcut fiasco la conferență. Acesta însă este fals, căci tocmai Pázmándy a suferit desastru, ceea-ce reiese clar din următoarele:

Neadmiterea tesei despre cestia de naționalități, nu s'a decis pentru hatrul magiariilor, ci din motiv, că ea nu se putea tracta pe larg, pentru că în acest cas francezii veniau cu cestiunea Alsaciei și Lorenei, italienii cu Triestul și alte ținuturi locuite de italieni, belgienii cu frecările dintre flamanzi și valoni etc.

Că acesta așa este se vede de acolo, că chiar unul din delegați, care a votat contra admiterii tesei, francezul Traireux, a făcut următoarea propunere, referitoare la cestia naționalităților:

„Conferența interparlamentară recomandă fiecărui din grupurile de naționalități, care o constituie, de a lucra totdeauna din punctul de vedere al regulilor superioare a justiției în actele politice, în care sunt chemați a participa.”

propunere, ce a fost admisă de delegați cu unanimitate și pusă la ordinea zilei, cu toate că Pázmándy la votarea asupra ei a fost de față, dar n'a putut-o împedeca.

Un alt desastru a pățit Pázmándy cu propunerea, ce a făcut-o, invitând viitoare conferență interparlamentară la Budapesta. Dl V. A. Urechia combatând această propunere, a dis între altele:

În tot cazul nu se poate primi Budapesta, pe cât timp ungurii nu vor face dreptate românilor. Conferența interparlamentară nu

poate ține ședințe în o țară, unde războiul este continu și noi românii din România nu vom participa la o conferență în Budapesta decât în ziua, când pacea va fi stabilită între frații nostri și guvernul unguresc.

În urma acestora conferența a respins propunerea lui Pázmándy și a decis, ca viitoarea conferență să se țină la Brusella. Dar cu toate aceste foile magiare au vestit cu emfasă, după obiceiul lor, primirea propunerii lui Pázmándy. Astfel își înșală ele cu vesti perverse publicul cetitor, magiarii se înșală ei pe ei, lumea însă, care caută adevărul, nu o pot seduce.

Despre cestiunile aceste a scris venerabilul nostru V. A. Urechia, ca cel mai competent informator, un scurt, dar măduos raport „Tribunei”, pe care îl dăm aci, ca fucheiere:

„Haga, 7 Septembrie.

„Vă asigur, că Pázmándy nu se duce acasă fericit. A întâlnit toate dificultățile și pe unde a cerut sprigin, i-s'au întors spatele. A venit cu un pachet de scrisori de recomandare către francezi și italieni dela generalul Türr. Nici un italian nu a făcut cas de scrisorile aduse de Pázmándy, ér bētrānul și importantul membru francez Passy, căruia i-a dat asemenea scrisori dela Türr, a răspuns, că nu e locul de a se desbata în conferență o cestiune ca ceea-ce el voesc a agita, și că chiar de ar fi locul potrivit, el e convins, că românii au dreptate.

„Alții francezi, din cei 5—6, câți au fost prezenți, i'au ris în față.

„Comitele de Maille-feu, deputat mi-a adresat o scrisore de adheșiune la mișcarea D-Voștră.

„D. Traireux i-a dis, că dacă nu e bine să intervină conferența într'o cestiune internă, este însă de datoria guvernului unguresc să facă a înceta nedreptatea și nelegalitatea față cu românii.

„Ceilalți toți au judecat ca și Passy, Hubard, Maille-feu etc.

„Deputații norvegiani, svedezi, danezi și până în fine și Parvian, reprezentant portughez, au simpatizat cu cauza română.

FOIȚA.

Un pas înainte.

Între progresele, ce România le realizează pe calea culturală, de sigur că unul dintre cele mai însemnate este reorganizarea învățământului superior și întemeierea operei române, cari în curând vor deveni realitate. Etă ce scrie în privința acesta „Vécul”:

Proiectul de reorganizare.

În cursul viitoarei sesiuni parlamentare se va realiza în fine și ideea, de 10—15 ani desbătută, a reorganizării învățământului superior. Proiectul de reorganizare nu este încă definitiv stabilit, ci numai schițat în principiile i generale.

De o cam dată reforma învățământului secundar preocupă mai mult pe comisiunea respectivă a ministeriului instrucției și abia în Octobrie se va ocupa D. Take Ionescu cu tot dinadinsul de întocmirea reformei învățământului superior.

Idealul, la care va tinde acesta importantă reformă, este preponderanța morală asupra tuturor Românilor și asupra țărilor balcanice. Trebuie să se facă din București un centru universitar

puternic, unfocar delumină, ale căruiraze se se întindă preste granițele țerei.

Pentru a atinge acest ideal, se vor înființa instituții anexe pe lângă fiecare facultate, precum laboratorii, muzee, biblioteci etc.

Și în legătură cu acesta, ministerul instrucției este animat de ideea de a ridica la un nivel mai înalt teatrul național, asigurându-i o subvenție, care să-i permită de a întemeia opera română pe bazele solide.

Reorganizarea facultății de medicină.

Noul local al facultății de medicină, ce se va construi în Isvor, va fi împărțit astfel, ca să corăspundă pe deplin viitoarei reorganizării a facultății.

Facultatea noastră de medicină fiind cea mai bine întemeiată și realizând progrese imense în timpii din urmă, reorganizarea ei va da mai puțin de lucru, căci întreaga reorganizare va sta numai din înființarea a două noue clinici, anume de anatomie și de patologie și din înființarea a trei laboratorii.

Afară de acesta se vor înființa catedre de agregăți la istologie, clinica dermatologică și medicală, obstetrică, oftalmologie, patologie internă și esternă.

Se va înființa și o bibliotecă specială, precum și un muzeu.

Cursurile vor rămâne aceleași.

Facultatea de drept.

Facultatea de drept se va reorganiza în mod radical. Cursurile vor fi de patru ani, introducându-se doctoratul.

Licența în drept se va lua imediat după terminarea celor patru cursuri, ér doctoratul numai cel puțin un an după licență. Obținerea titlului de doctor va fi condiționată. Numai aceia vor fi admiși la esamenale pentru doctorat, cari au făcut un an de practică fie în magistratură, fie în biuroul vre-unui avocat.

Probabil, că se va prevedea ca licențiați să nu pōtă pleda decât numai la judecătoriile de ocōle, ér la tribunale numai în calitate de delegați ai vre-unui avocat.

Intocmai ca la facultatea de medicină se vor înființa și la drept două catedre de agregăți și anume pentru economia politică și pentru procedura civilă.

Studiul economiei politice va fi foarte dezvoltat și se va împărți în două, anume pentru cursul III și pentru cursul IV.

Facultatea de litere.

Facultatea de litere se va împărți în două: în facultatea de filosofie și în facultatea de litere. La facultatea de filosofie se

vor propune filosofia, istoria și estetica. La facultatea de litere vor fi două secțiuni deosebite, secțiunea filologiei române și a limbilor: latină, elenă și slavice, și secțiunea limbilor română, germană, franceză și engleză.

Cursurile vor fi de patru ani, creându-se trei catedre nouă.

Se va introduce și doctoratul.

Corpul profesoral.

Corpul profesoral va fi completamente reorganizat și se vor introduce 6reșicare restricțiuni în drepturile profesorilor. Căci astăzi sunt numeroși profesori, mai ales la facultățile de drept din București și Iași, cari n'au dat cu anii pe la universitate, suplinindu-și catedrele cu 6meni absolut incapabili. Sunt alții cari nici n'au macar suplinitori și lipsesc luni întregi dela cursuri, fiind unii deputați, alții senatori, alții slugbași pe la bănci și credite.

Pentru a împedeca aceste abusuri, se va prevedea, că numai profesorii universitari din București, vor putea se primăscă mandate de deputat și senator.

Concursurile se vor desființa și numirile în corpul didactic universitar se vor face direct de ministeriul instrucției pe baza unei speciale recomandațiuni a profesorilor facultăților respective, cari vor propune pentru catedrele vacante câte trei candidați.

„Păniile cele mai mari ale lui Pázmány au fost:

„1) votarea unanimă a propunerii Traireux-Pandolfi desaproband nerespectul dreptății în Ungaria și

„2) respingerea înfumuratei propunerii, ca pentru 1896 să se adune conferința interparlamentară la Budapesta“.

Meseriașii nostri.

V.

— Articol final. —

Multe ar mai fi încă de dis în privința consolidării noastre industriale!

Un izvor bogat de idei bat la „părta gândirei“ aceleia, ce se adăncesc întru studiarea și tractarea acestei importante cestiuni. Temându-mă însă, ca să nu abuzez afară din cale prea mult, de ospitalitatea acestui prețuit diar, — care și numai prin publicarea celor de până aci, a dovedit viul interes ce-l poartă cauzei meseriașului nostru, — mă voiu mărgini de astădată la arătarea, cum s'ar putea acuma întrupa, cele espuse în articoli precedent.

Precum o mână fără de cealaltă nu este în stare a face nici un lucru de mare ispravă, tot astfel un individ, fie el cât de talentat, aibă el aptitudinile cele mai strălucite, nu pote produce atâta, cât pot mai mulți indivizi asociați într'un grup, cari uniți întru același scop, lucră pentru realizarea lui. Acest adevăr, cu deosebire în vécul nostru al luminilor, este înțeles de totă suflarea omenescă și este practisat de toate popórele civilizate.

Pe baza acestui adevăr sunt alcătuite statele puternice din țările noastre, pe baza lui sunt constituite partidele cele mari reformătoare, cari luptă cu puteri unite, pentru îndeplinirea unor idealuri, menite a fi spre binele omeniei, și binefacerile unirei, — individul ce scie apretui faptul acesta, le vede pas de pas.

De sine înțeles deci, că și întruparea modestelor mele păreri, nu se va putea decât prin o asociare, ca astfel cu puteri unite să se pótă întreprinde o luptă, întru ajungerea acestui scop nobil.

De aci se nasce deci ideia înființării unei asociațiuni industriale, care se-și estindă activitatea peste întreaga Transilvania și Ungaria, unde sunt centre cu meseriași români, ca, în módul acesta, întregii suflări a meseriașilor nostri români, să-i fie dată puțină de a lucra, spre realizarea marelui scop, al înaintării și înțării clasei noastre de mijloc.

Recunosc, că m'am apucat de un lucru mare, aproape imposibil, dacă vom lua în considerare mijlocele modeste, de cari dispunem noi, meseriașii români. Dar apoi un om, căruia prin toate arterele sale îi circula o dorință vie de progres și înaintare, ce nu este în stare să facă pentru a și ajunge scopul, ce i se pare lui imposibil, când dorul de acțiune în spre salutea unei cauze sfinte, îl predomnesce?!
Și dacă în entusiasmul meu juvenil, am accentuat cele de sus, să nu credă cine-va, că am ajuns la losinca jesuitică, care zice că: „scopul scusă mijlocele!“

Nu! Eu doresc să se facă tot posibilul, pe o cale onorifică, pentru ajungerea acestui scop, să se întreprindă toate mijlocele morale pentru o acțiune salutară.

Și după cele premerse imi voi permite acum să discut modul, cum vom putea proceda la înființarea unei asociațiuni industriale precum și acțiunea pe care acea asociațiune va trebui să o întreprindă întru ajungerea scopului: de a avé meseriași buni și români buni.

Înființându-se o asociațiune industrială care se-și estindă acțiunea sa peste toți meseriașii români din Transilvania și Ungaria, ea va trebui

să aibă în vedere, în interesul meseriașului român, toate cele-ce le am espus în articoli precedent, și făcându-o acésta va pute să ne fie foarte folositoare.

Pentru a pute însă o asemenea asociațiune se-și estindă o activitate binefăcătoare trebuie să aibă în fruntea sa omeni luminați, cu dor de muncă și cu aptitudini alese, cari să sacrifice o parte din activitatea lor pe altarul acestui scop.

S'ar pute înființa, bună-óră în Sibiu o asemenea asociațiune, compunând nisce statute cu considerațiunile de mai sus.

Comitetul acestei asociațiuni va trebui apoi să se nisească din puteri, — tocmai la început — pentru a înființa în toate centrele unde sunt meseriași români, filiale, în fruntea cărora se vor pune erăși bărbați luminați, și acele filiale să fie întotdeauna în strinsă legătură cu comitetul central.

Pentru punerea unei baze materiale ar trebui să se facă un apel călduros, către toți binevoitorii meseriașului român.

Ca membrii ai acestei asociațiuni vor pute fi nu numai meseriași, dar toți binevoitorii, cari vor solvi o tacsă hotărâtă prin statute.

Pentru lățirea binefacerilor acestei asociațiuni în sinul meseriașilor și a poporului nostru, comitetul central va avé să-și țină adunările generale în tot anul într'unul din centrele, unde se află o filială a asociațiunei industriale.

La acele adunări să se pună un pond mare întru oglindirea activității numitei asociațiuni, ca astfel fie-cine să fie în clar cu progresul ei.

Asociațiunea să aibă în prima linie scopul de a propaga meseria, de a mijloci tinerilor, cari doresc a se aplica la o meserie găsirea de măiestrii capabili, a le purta de grije, asupra progresării lor, în perfecționare, a li se face tot posibilul ca cel puțin Dumineca să cerceteze o scólă poporală, unde li se va propune în limba lor cele folositoare pentru dânșii.

Va trebui mai departe să se nisească de a înființa un fond, din care în fie-care an, să se ajutoreze tinerii eliberați cari doresc să întreprindă călătorii; li se vor mijloci acelor tineri puținți de a intra în cutare sau cutare fabrică, din cutare sau cutare țară sau oraș. Comitetul se va informa din când în când asupra progresului ce-l vor face tinerii stipendiați în străinătate.

Pentru-ca asociațiunea să fie sprijinită în ceea-ce privește averea materială, fiesce-care părinte respective tutor, va trebui să solvască o mică tacsă normată prin statute, când își aplică băiatul respective pupilul la meserie și când se eliberază. Fără solvirea acestei tace micii la tot casul, respectivul să nu fie împărțit de nici un ajutoriu și de nici o îngrijire.

Asociațiunea se va îngriji pentru încheierea de contracte între învățacei și măiestri, va purta un registru despre toți învățacei aplicați la meserii, ca astfel să-i pótă avé totdeauna în evidență.

În modl acesta țeranii nostri vor fi scutiți de a mai umbla prin oraș dela un măiestru la altul, ci se vor adresa comitetului în scris, care la rândul său îi va afla un măiestru. Măiestri cari au lipsă de un învățacel erăși se vor adresa la numitul comitet și astfel se va putea înființa un fel de sindicat, care să mijlocască între măiestri și învățacei, fiesce fiesce-care prelângă o tacsă care se nu trecă nici chiar preste un floren.

La terminarea anilor de învățatură, comitetul va face acésta cunoscut măiestrului în scris sau prin un delegat, er după eliberare respectivul nou eliberat, se va prezenta înaintea presidentului respective a directorului filialei, care după ce-i va ținea o dicție plină de povețe folositoare pentru

cariera lui, îl va scrie ca membru al asociațiunei, recomandându-l tuturor celorlalți membri.

Ca membri ai acestei asociațiuni vor trebui să fie toți meseriașii, er cei-ce nu vor face-o acésta, să fie desconsiderați de colegii lor.

În localele asociațiunei respective filialei să domnescă cea mai mare ordine și disciplină, care va fi să se normeze prin statute și să se practice și prin regulamente separate.

Să se țină în tot anul câteva conferențe instructive și numai în alinea a două să se aranjeze petreceri cu menirea de-a îmbogăți fondul asociațiunei. La acele petreceri să se pună mare pond, ca ele să fie cât se pôte de intime și se curgă în cea mai mare ordine.

Cei ce doresc să devină măiestri se nu fie împărțiti cu nici un ajutoriu, până ce nu vor dovedi, că au fost membri ai asociațiunei resp. filialei în tot decursul cât au lucrat ca sodali, și despre purtarea și capacitatea lor să acludă la actele din suplica pentru ajutoriu și un certificat dela președintele comitetului central resp. al filialei în acésta privință.

Când sodalul devine măiestru erăși se fie împărțit din partea presidentului cu cele mai bune povețe și apoi să fie scris ca membru-măiestru al asociațiunii, avénd a solvi o altă tacsă lunară normată în statute.

Comitetul central respective al filialei va trebui să-și câștige cunoscințe și prețuri-curente dela fabricile cele mai renumite pentru aprovisarea măestrilor cu material bun și solid, ca astfel să se mijlocască o înlesnire măestrilor nostri pentru câștigarea de material solid, plătabil la primire sau în rate.

Și după-ce toate acestea vor fi puse în practică să se ventileze aranjarea de exposiții parțiale sau chiar a unei exposiții comune din întreaga Transilvania și Ungarie a meseriașilor români.

Acestea și alte multe s'ar putea îndeplini prin întemeierea unei asociațiuni industriale cu asemenea scopuri nobile.

Începutul, bine înțeles, că va fi foarte greu! Dar trebuie ore se ne ferim din calea greutăților, dacă voim să ajungem la o țintă mare?

Nu!

Scopurile mari și nobile totdeauna și-au avut partea lor de jertfe! Și acest scop — după mine, — mare fiind, trebuie să jertfim și noi pentru realizarea lui.

Statutele unei asemenea asociațiuni ar trebui fără amânare compuse și discutate cu interesul cel mai viu.

Ele vor trebui să se ocupe numai exclusiv cu progresul industriei, neamțind la nici un cas politică, care nu e pentru noi meseriași, și astfel după o constituire să fie înaintate înaltului guvern spre aprobare.

Mulți vor țice, că veți aci-aci, dacă va aproba guvernul statutele sau nu.

Acésta temere însă, să nu ne rețină dela lucru înapoi, căci fiind acélea compuse în spirit curat economic urmărind scopuri curat economice folositoare nouă cât și patriei comune, nu va avea motive de a nu le aproba. Trebuie să batem mai întâiu la părta, apoi să așteptăm a ni se deschide.

Și fiind odată statutele aprobate și din partea înaltului guvern, nu cred că va lipsi însuflețirea poporului cât și a tuturor meseriașilor nostri întru urmărirea acestui scop. Nu va lipsi pentru-că la binefacerile unei asemenea asociațiuni, vom fi avisați toți, cari dorim o înaintare în privința cultivei noastre industriale cât și în privința afacerilor noastre de toate țăilele.

Acțiunea produce însuflețire și din însuflețire se nasc temeliile celor mai mari binefaceri, cari sunt menite a asigura prin vécuri, bunăstarea și

înflorirea popórelor, cari simțesc și se însuflețesc.

Să ne însuflețim totdeauna de scopurile mari, fraților meseriași, și în însuflețirea noastră să facem unul cât țice și țice cât o sută!!

Se ne însuflețim noi, pre cari ne privește mai de aproape acésta cestiune, — căci e vorba de pânea cea de toate țăilele și de viitoriul nostru — și să nu credem și să nu gândim că inteligința noastră scumpă și luminată, va sta nepăsătoare față de însuflețirea noastră, ci din contră în bucuria ce va simți ea, ne va da mână de ajutoriu, ne va chema în juru-i, ne va privi în față cu dragoste și încredere și ne va arăta căile cele bune prin cari vom trebui se trecem pentru ajungerea acestui scop. Căci dacă și până aci am ajuns, acésta tot numai inteliginței noastre și îngrijirii sale părintesci o datorim și avem a o mulțami.

Ea ne-a creat, ea ne-a crescut și tot ea ne va ridica sus, pe trépta perfecțiunei, unde ni se cuvine să stăm.

Și când le țice acestea nu pretind să ascultați cuvintele unui coleg al vostru, nu pretind ca cuvintelor neînsemnate mele persóne, să dați ascultare, căci ele nu vor avea puterea magică ca să vă fărmece, dar pretind și ve cer să ascultați vocea timpului, care ne strigă să ne însuflețim, se ne unim și prin unire să ajungem la isbândă. Meritul meu, dacă va fi să am v'run merit, apoi el va consta numai din aceea, că am interpretat vocea timpului. Atâta și nimic mai mult!

Și nici că m'a condus scopurile mării deșerte, când le-am scris toate acestea; dorința de progres, etă ținta mea, la care voiu ține cu îndărătnicie, chiar și când ar cădea asupra capului meu cele mai mari năpasturi de injurii, și pentru care voiu lucra în totă viața fără să perd cătuși de puțin speranța. Amic sincer imi va fi cel ce va urmări acelașscop, dușman imi este, cel ce va sta în calea progresării cauzei meseriașului român.

Celui ce doresce să se ocupe cu cauza meseriașului român, nici când nu-i va lipsi materialul, căci el este foarte abundanț fiind multe de făcut, numai cât cu articoli în țiare scopul nu se ajunge, dacă după o discuțiune interesantă și instructivă nu va urma și aplicarea în pracsă a ideilor. Și punerea acestor idei în pracsă, nu o vom putea face decât numai după-ce bărbații mai luminați ne vor sprijini, ne vor încuraja în niseințele noastre.

Să sperăm că acésta încurajare nu ne va lipsi! Se sperăm, că o pênă mai desteră va veni ca se discute acésta cestiune și de sigur că dintr'o asemenea discuție va reeși lumina atât de mult dorită, care ne va îndruma apoi la fapte.

Cu acésta speranță încheiu de o camdată șirul acestor articoli, scriși cu puțină pricepere, dar cu un dor nemărginit de progres, cu o inimă care bate și se însuflețesc pentru cauza înaintării și înfloririi bunăstării meseriașilor nostri.

Devisa marelui și regretatului bărbat de stat C. A. Rosetti-a fost: „Luminăz-te și vei fi, voesc și vei putea!“

Urmând și noi acestei devise: Să ne luminăm și vom fi luminați, să voim și vom pute.

T. Simtion,
meseriaș român.

Noutăți.

Stipendii. Cele 3 stipendii de stat și 2 din fundațiunea „Moga“ fiecare de fl. 500 au fost conferite din partea consistoriului nostru archidieceșan următorilor: cele de stat lui N. Vătășan, I. Chendi și I. Steflea clerici absolvenți; er cele din fundațiunea „Moga“ lui Axente Banciu (din Seliște) ascultător de filosofie și I. Mircea (din Cohalm) jurist. Mai departe comitetul central al „Asociațiunii transilvane“ a votat stipendiul de

Brünn: 49 67 87 85 38

Nr. 346/894

[189] 2—3

Concurs repetiț.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia Boholt, de clasa a III în protopresbiteratul Geógiului I se escrie pe baza ordinului consistorial din 5 Iuliu a. c. Nr. 4250 B. prin acesta concurs a treia-ora cu termin de 15 zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post dau un venit anual 416 fl. 50 cr. v. a.

Concurenții au a si adresa cererile lor instruite conform normelor în vigoare în termenul deschis subsemnatului oficiu protopresbiteral, dela care la dorință, pot primi informațiuni mai detaiate despre starea acestei parochii Hondol, 3 August 1894.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Geógiului I în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Vasiliu Pipoș,
protopresbiter.

Nr. 377/894.

[190] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea parochiei de clasa a III-a Moșna cu filia Nemșa, se escrie prin acesta concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în foia „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post dau un venit anual de 569 fl. v. a. între cari este computat și cuartirul.

Doritorii de a competa la acest post de paroch au a-și asterne suplicele instruite conform legii subsemnatului oficiu până la termenul sus însemnat.

Mediaș, în 29 Iuliu, 1894.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al tractului Mediașului, în conțelegere cu comitetul parochial.

Ioan Chendi,
adm. protop.

Nr. 281.

[191] 2—3

CONCURS.

Pe baza rezoluțiunii Prea Venerabilului Consistoriu archidieceșan din Februarie 1893 Nr. 1054 B. pentru ocuparea postului vacant de paroch în parochia de clasa a III Leschia din protopresbiteratul Cetății de pētră prin acesta se publică concurs cu termin de 30 de zile, dela prima publicare în diariul „Telegraful Român“.

Venitele anuale împreunate cu acest post sunt 225 fl. statorite în sinodul parochial extraordinar din 17 Iuliu 1894 st. v.

Informațiuni mai detaiate în afacerea acesta se pot primi dela subscrisul oficiu protopresbiteral.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și asterne suplicele lor concursuale instruite conform normelor în vigoare la subscrisul oficiu protopresbiteral până la termenul mai sus indicat.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Cetății de pētră, în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Fēnațe, la 26 Iuliu 1894.

Teodor Șovrea,
adm. protopresb.

Nr. 188/1894

[164] 2—3

CONCURS.

Pentru conferirea unui stipendiu de 60 fl. v. a. din fundațiunea „Marinovič“ studenților români de gimnasiu ori școlă reală de aceeași categorie se escrie concurs cu termin până la 25 Septembrie 1894 st. n. a. c.

Cererile se se înainteze, în termenul indicat, la comitetul Asociațiunii transilvane în Sibiu, instruite cu următoarele documente:

1. Atestat de botez în original sau în copie legalisată;

2. Testimoniu scolastic de pe semestrul din urmă al anului școlar 1893/4;

3. Atestat de frecuentare dela direcțiunea institutului în care de present cercetază școlă;

4. Atestat de paupertate eventual de orfan, dacă concurentul este orfan.

Cererile intrate după termin, nu se consideră.

Sibiu, din ședința comitetului Asociațiunii transilvane pentru literatură română și cultura poporului român, ținută la 5 Iuliu 1894.

Dr. Ilarion Pușcariu,
vicepreșed.

Dr. V. Bologa,
secr. II.

[173] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci la școlile confesionale greco-orientale române din jos semnatele comune în protopresbiteratul Cetății de pētră prin acesta se escrie concurs cu termenul de 25 de zile dela prima publicare.

1. Berinția cu comuna Cărpinișiu, învățător stabil în Berinția, salariu anual 300 fl. din repartitie dela popor, cuartir corăspunător și lemne de încălțit

2. Cărbunariu, cu salariu anual 300 fl. și anume: 200 dela popor 40 fl. din lada bisericeii; și folosința unui pământ care aduce venit de 60 fl. la an, cuartir și lemne de încălțit.

3. Făuresci cu filia Plopișiu și în Leschia un învățător ambulant cu salariu anual 300 fl. cuartir corespunător în Leschia și lemne de încălțit.

4. Fēnațe și în comuna Ciocotiușiu un învățător ambulant cu salariu anual 300 fl. cuartir corăspunător în edificiul școlii din Fēnațe și lemne de încălțit.

5. S.-Copalnic și în comuna Curtuișiu un învățător ambulant cu salariu anual 300 fl. dela popor și din banii bisericeilor, cuartir în edificiul școlii din S.-Copalnic și lemne de încălțit.

6. Valeniciu salariu anual 300 fl. cuartir și lemne de încălțit.

Informațiuni mai detaiate se pot primi dela oficiul protopresb. subscris.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi învățătoresci au a-și asterne cererile lor concursuale instruite conform legilor din vigoare până la termenul sus indicat la subscrisul oficiu protopresbiteral p. u. K. Monostor.

Fēnațe, la 3 August, 1894.

În conțelegere cu comitetele parochiale.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Cetății de pētră.

Teodor Șovrea,
paroch.

Nr. 407/894

[188] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci vacante dela școlile confesionale gr. or. din comunele mai jos însemnate în protopresbiteratul Bistriței se escrie concurs cu termenul 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“

1. Borgo-Bistrița, un post de învățătorășă cu salar anual de 300 fl. din fondul școlar; apoi 3 orgii lemne de foc și grădină de legumărie.

2. Borgo-Prund, un post de învățător și un post de învățătorășă cu salar anual de câte 300 fl. din fondul școlar și folosința grădinei școlare.

3. Caila, un post de învățător cu salar anual de 300 fl. dela popor și anume: 200 fl. repartitie în bani 100 fl. în naturale (bucate);

4. Galați, un post de învățător cu salar anual de 300 fl. dela

popor, apoi cuartir, grădină de legume și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa aceste posturi vor căpăta informațiuni mai de aproape dela subsemnatul oficiu protopresbiteral, unde sunt a se adresa și suplicele instruite conform legilor din vigoare până la termenul sus indicat

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Bistriței.

Borgo-Bistrița în 26 Iuliu, 1894

În conțelegere cu comitetele parochiale concernente.

Simion Monda,
protopop.

[169]

2—3

CONCURS.

Neavindu-se concurenți la concursul publicat pentru ocuparea postului de învățător dirigent la școlă centrală capitală din Bran, devenit vacant, — se escrie din nou concurs până la 10 Septembrie v. a. c., când va fi și alegerea.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 300 fl. v. a. plătibili în rate lunare anticipative, cuartir și 3 stēngeni metrice lemne de foc și 1/4 juger din grădina școlară.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și înainta cererile instruite în sensul legilor școlare, la presidiul subscris, în Bran,

Bran, 10 August 1894.

Din ședința eforiei școlare.

Leontin Pușcariu,
paroch, președ.

Nr. 464—1894

[192] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea vacantelor stațiuni învățătoresci din comunele bisericesci mai jos însemnate din protopresbiteratul Sighișorei, se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare și anume:

1. Zoltan, cu salariu anual de 300 fl. și anume, în bani 248 fl., vip-tuale cu 28 fl., lemne de foc cu 24 fl., cuartir și grădină.

2. Trapold, cu salariu anual de 300 fl. și anume în bani 220 fl., agri cu venit de 40 fl., 6 stēngini de lemne cu 40 fl., cuartir și grădină.

3. Hașfalău, cu salariu anual de 300 fl. și anume prin repartitiune dela popor 200 fl., din cassa bisericeii 100 fl., lemne de foc, cuartir și grădină.

4. Boiul mare, cu salariu anual de 300 fl., cuartir, lemne și grădină.

Informațiunile mai detaiate primesc concurenți dela subscrisul.

Petițiunile concursuale instruite conform legilor în vigoare se vor substerne subscrisului până la termenul susindicat.

Sighișóra, 19 August, 1894.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al tractului Sighișorei.

În conțelegere cu respectivele comitete.

Dimitrie Moldovan,
protopresbiter.

Nr. 1142—894.

[181] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor de învățători vacante la școlile din comunele mai jos însemnate aparținătoare tractului protopresbiteral al Agnitei se escrie concurs cu termenul preclusiv de 15 Septembrie a. c.

1. Agnita, cu salariu anual de 300 fl., cuartir, lemne de foc și grădina școlii; preferință vor avé acei concurenți, cari vor puté dovedi însușirea a puté instrua elevii în cântările corale bisericesci

2. Bărghis, cu salariu anual de 250 fl., cuartir, lemne de foc și grădina școlii.

3. Ighisdorful-român, cu salariu anual de 300 fl., cuartir, lemne de foc și grădina școlii.

4. Proștea, cu salariu anual de 300 fl., cuartir, lemne de foc și grădina școlii.

5. Ruja, cu salariu anual de 300 fl., cuartir, lemne de foc și grădina școlii.

6. Șulumberg, cu salar anual de 300 fl., cuartir, lemne de foc și grădina școlii.

7. Verd, cu salariu anual de 300 fl., cuartir, lemne de foc și grădina școlii.

8. Ghișasa, cu salariu anual de 300 fl., cuartir, lemne de foc și grădina școlii.

9. Ilimbav, cu salariu anual de 300 fl., cuartir, lemne de foc și grădina școlii.

10. Selistat, cu salariu anual de 300 fl., cuartir, lemne de foc și grădina școlii.

Acei candidați, cari vor fi aleși la aceste posturi învățătoresci sunt datori a ține Dumineca și sērbătorea strana și sē cânte cu copii în biserică.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-și asterne petitiunile concursuale instruite conform normelor în vigoare până la termenul mai sus indicat la oficiul protopresbiteral subsemnat, și a se presenta în vre-o Duminecă sau sērbătore în biserică spre a-și arēta desteritatea în cântări.

Agnita, 8 August, 1894.

Oficiul protopresbiteral în conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Sabin Piso,
prot.

Nr. 317/894.

[194] 1—3

EDICT.

Marta Ciocănel, greco-or. din Porcesci, protopresbiteratul Avrighului, carea mai bine de dece (10) ani de zile a părăsit cu necredință pe legiuitul ei bărbat Vasile Cărpinean, gr.-or. tot din Porcesci și a pribegit în lume fără a se sci locul ubicațiunei ei, se citează prin acesta a se presenta înaintea subscrisului oficiu protopresbiteral în termen de șase luni de zile dela prima publicare a acestui edict în foia „Telegraful Român“, căci la din contra procesul divorțial intentat de bărbatul seu, se va pertracta și decide și în absența ei.

Avrig, 31 Maiu, 1894.

Oficiul protopresbiteral greco-oriental al Avrighului, ca for matrimonial de prima instanță.

Ioan Cădea,
protopresbiter.

Nr. 490/894.

[195] 1—3

Publicare de licitațiune.

Zidirea bisericeii gr.-or. din parochia Cohalm protopresbiteratul Cohalmului, se dă în întreprindere pe calea licitațiunei minuende, care se va ține la fața locului **Miercuri, în 14/26 Septembrie a. c.** în școlă gr. or. din Cohalm **la 2 ore după amēdi** pe lângă suma preliminară de **5728 fl. 14 cr.** în bani.

Comuna bisericească dă materialul pētră, cărămidă, var, lemn, apă și năsip, precum și lucrul cu mâinile și cu carēle. Dēla întreprindētor sē recere ca înainte de începerea licitațiunei sē depoză un vadiu de 10 % în numără sau în hârtii de valōre.

Planul, preliminarul de spese și condițiunile de licitare se pot vedé la oficiul protopresbiteral.

Comitetul parochial își rezervă dreptul a da lucrul în întreprindere acelu măiestru, care va oferí cea mai mare garanță chiar și când acela nu ar fi minus oferent.

Cohalm, 7 August, 1894.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Nicolan D. Mircea,
protopresbiter.